

Nr. 37.

Sestdeena, 9. (21.) September

Maksa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 kip.

1872.

Rahdita jās.

Gefchsemmes finnas. No Nihgas: Keisera reisochana, — gubernatora apgohdachana, — pastahwigais daugamas tilts, — meschukohpeji, — billeineku fafaulschana. No Bolderajas: pahr fadausitu luggi. No Raislum-m.: pahr teizamu leelungu. No Tukuma p.: vahre marras darbeem. No Maslawas: iibrahidchana pabeigta. No Kauksijas: leetus truhkums.

Ahrsemmes finnas. No Wahzsemmes: pahr keiseru sanahlschanu un zittas finnas. No Franzijas: Frantchi tahs keiseru sapulzes deht arr gribb lo istaist, — wehrschu-baddischanas. No Schweizijas: meera-spreeedei Alabama strihdi no beiguschi. No Spanijas: pahr dumpfchanois. No Englondes: tur baidahs no dahrdissas. No Belgradas: wehl pahr firstu Milanu. No Peru walstes: jauns presidents.

Jaunalaabs finnas.

Latweeschu longerte Bebis. Sinna semlohpereem. Par finnu. Stahku zella - dseefmina ruddeni. Atgainaschanas. Aibides. Grahmatu finnas. Norahdichana.

Peelikkama. Ar warru apprezeta. Wainigs jeb newainigs. Dstielstele.

Gefchsemmes finnas.

No Nihgas. Muhsu augstais kungs un Keisers no tahs sapulzes Berline nahldams, teesham aisseisojis atkal us Krimmu. Krohna-mantineeks no Berlines sawu zeffu nehmis atkal us Kopenhageni, kur Winna augsta Gaspascha jan preefschā. — Tapat arr to awises finno, ka Ebstreikijas keisers Franzis Joses drihs reisochohit us Pehterburgu, muhsu augsto Keisera familiju apmelleht.

— Widsemmes gubernatoru baronu Wrangell augstais kungs un Keisers apgohdajis ar fw. Stanis-lawa ordeni no 1mas klasse.

No Nihgas, 8tā Septbr. Jan agrak finnojam, ka muhsu pastahwiga Daugawas tilta buhwe schana dauds tifka aisskaweta zaur to, ka weens stabs zaur ledus ieeshchanu bij flahdehts. Taggad schi flahde pahrlabbota un tilts drihs buhs pawissam gattaws — teiz, ka scha mehnesccha bei-

gumā buhwetaji to gattawu buhs nodohit. Oystas darbi Dinaminde ahtri eet us preefschu, tapat arri pee pafcha ta dselsu-zetta. Dsird, ka warreschoht jau Nowembera mehnesti pee Bolderajas dsels'-zettu eesahlt braukt.

5tā September Baltijas meschu-kohpeji te sanahza kohpa us farunnaschanohs pahr meschu-kohpschanu. — 27tā August tapat meschu-kohpeji Maslawā sapulzejuschees.

Walfar tai 8tā September eeswehtija to no jauna pahrtaiatu Latweeschu Tahna-skohlu Sasslaukā.

Wehl no Nihgas. Pahr to billeineku fafaulschana wehl finno ta: swchtdeena tai 19tā August pulfst. 9, 45 min. no rihta ta fasauftchanas finna atnahkupe pee schejenes karra-waldischanas un tai paschā deena pulfst. 2, 25 min. pehz pussd. wissas usaizinachanas jau bij islaistas un wiss zits, kas te klahd waijadfigs, isdarrihts. Ta tad arr biltneeki peeteizahs:

27tā August	148	wihri
28tā	576	"
29tā	1493	"
30tā	895	"
31mā	154	"
1mā Septbr.	62	"

pawissam 3328 wihri.

Kad nu pa wissam tikkai 3100 wihri bij aizinati, tad tee pahreji, kas nepeederreja pee scha aprinka, bet no ziturenes bij peenahkuschi darba deht, tilla tuhlin atkal atlaisti.

No Bolderajas finno, ka 4tā September walfarā kahds luggis wahrdā „Leo“ tadeht, ka stuhere tam apflahdet, gribbejis peelaistees pee jauna juh-

ras-dambja. Kuggis bij no Ahrenburgas nahdams, ar rudseem un kweescheem peelsahdehts. Bet kuggis us almineem itt ahtri fadausijees un lad lafsmanni peesteidsahs kugga laudis glahbt, tad atradda, fa kugga-laudis trihs wihereschti un 4 seeveetes jau hija isglahbuschees us dambja; tikkai weena seeveete, Deewam schehl, wilnos sawu nahwi atradduse.

No Raikum muischias Wids. Issgahjuschä pawaßarâ muhsu leelkungs b. v. Vegeſak us dakteru padohmu aiseisoja us Kahrlsbahdi, Wahzjemme, weseſottees, fa volteris pawehlejjs. — 31mâ Mai gad-dijahs ta nelaime, fa Deewas weenu Raikuma faimneku gruhti peemeleja, jo pehrkona ugguns tam panehma wissu faimneebas rohzib, fa til sirgi un lohpi, kas gannos, tam atlifka. Skahde bij 3000 rublus leela. — Pehz kontraktes ehkas wisseem faimneekem lohpâ bij ja-usbuhwe, bet skahde rentineekam pascham janess. Meisteram par buhweschhanu bij jamalka 55 rubli; faimneeks to nesphejia un tas atkal bij wissas walsts daska. — 6tâ August wal-kara negaidoht pahrabraza leelkungs mahjâ. 8tâ August no rihta Raikuma dseedataji sawu mihtus lungus ar dseedaschanu apsweizinaja un leelkungs pahr to lohti preezadamees fa=aizinaja us sweht-deenu, 13tâ August pee fewis ne ween dseedatagus, bet wissus sawas walsts faimneekus us apsweizinachanohs, — kur tad arr pehz pufseenas wissi fanahza, ar dseedaschanahm un wesselibaas usdserfchanahm apsweizinajahs un lohpâ lihgsmojahs. Leelkungs pats te peeminneja to gruhti peemeletu faimneku un apsohlija pats no fewis to buhwes naudu maſſah, lai gan kontrakte tas zittadi stabwoht. Sinnams, fa par to wissi leelkungam dera ſkannu pateizib, un mehs wehl ſakkam: „Lai dſihwo Raikuma leelkungs un leelmahte! Augsta laime teem! Un lai Deewas dohd, fa tahdu leelkungu buhtu dauds! — Is.

No Tukkuma pusses Latweeschu awises ness sinnu, kas israhda, fa now wis teesa ta, fa wassarâ to isdaudsinaja, fa starp Kemmeri un Tukkumu effoht tai naiki no 29ta us 30ta Juli weens schihds ta atrasts ſakauts, fa to wairs newarrejuschti pasicht un fa tas turpat us zetta nomirris; un fa ohts hijis allus-weddejs, kas arri fadausijts turpat zekâ at-stahits. Taggadeja finna istahsta, fa schihds, kas Rihgâ linnus pahrdevis, ar tahdu pohdneku lohpâ braukuschi. Smahres meschâ teem uskrittis flekawa, fo tee gan peewarrejuschti; bet tad islihduschi wehl trihs zitti no mescha, kas abbus brauzeus ta ſakahwschi, fa tee wairs nekustejuschees un tad tohs aplaupijschi un eewilkuschi meschâ ar wisseem rat-teem. No rihta gans to negantibu eraudstijis un laudihm pasinnojis. Ar ahrſtes palihdsibu effoht abbi ſakautee no nahwes isglahbti un Tukkuma flim-neku nammâ nodohti. Ohtra deenâ weenu no teem fleplawiem Smahres krohgâ fanehmuschi, kas is-

teizis, fa ne fenn effoht no Slohkas zeetuma islaists un nesinnajis wairs tahdu gohdigu darbu eefahlt.

No Maſlawas. 30tâ August ta leela politchniga israhdischana Maſlawâ pabeigta. Up pulsten 12 augstaits Leelfirsts Konstantins Nikolajewitsch ar pawaddoneem no Kremla Salna gahjuschti us Maſlawas uppi Pehtera ta Leela laiwu fanemt, un to atkal aissuhitiht us Pehterburgu, Pehter-Pahwila ſlanste paglabbah. Tas wiss isdarrihts ar leelu karrawihru gohdu, gohda-pawaddoneem un gohda-wal-tihm un laiva tikkuse aisskappeta us Nikolaja bahnuſi, is turrenes pa dselsu-zettu us Pehterburgu waddihs. Israhdischana wehl pahri deenas palikkuse wakkâ, bet 3schâ September bijuse ta pehdiga flattischana, tad par 20 kap. warrejuschti tur ee-eet. 4tâ September eefahluschi israhdamas mantas ispalkaht.

No Kaukasijs. Is turrenes Valu pilsfehtas siano, fa tur pa wissu ſcho waffaru ne weenu weenigo reisi ne-effoht leetus lijis.

Ahrſemmes finnas.

No Wahzjemmes. Is Berlines raksta, fa pehz tahm leelähm gohda-deenahm, fo gan drihs 8 deenas no weetas ſwinnejuschti, pilsfehta isflattotees pahr dauds tuſſcha, lai gan nemas tuſſchala ne-effoht fa papreelſch bijuse. Augſtee weesi aibraukuschi, atwaddidamees un ir pats winnu keifers aibrauzis teem lihds. Keifers bij reisjojis us wakkara-Pruhſiju, kur Marienburgas pilsfehtâ tai 12tâ Septbr. (31. Aug.) ſwinneja to deenu, tad 100 gaddi pagahjuschti, famehr Leelais Fridrikis ſcho ſemmes dasku at-wabbinajis no Bohlu waldischanas un to Wahzjai atdevis atpakkat. Lanni paschâ deenâ keifers Marienburgâ lizzis grunts-akmini tam peeminaſtabbam, fo Leelajam Fridrikam tur zels. — Pahr ſcho fanahſchanu, finnams, awises pehz sawas wihes ſpreesch gan ſchâ gan ta, bet tak laikam neweena ne fo ne-isdibbinahs. Pahwestam arr ſchi ſapulze ne-effoht pa prahtam bijuse, jo teizis, fa zitti no teem effoht ſattoku basnizas ihſtee enaidneeki, — fo tad pee tahdeem palihdsibu mekleht! Winsch ſafauzis tahs luhdſeju beedribas lohzelius lohpâ un teem peekohdinajis, weenadi Deewu luht, fa lai mittetohs tahs mohzibas, kas basnizu un winnas draudses ſpaida. Winsch ſazzijis: „Ta paſaule pawiffam irr pade-wuehſ radditahm leetahm jeb laizigahm mantahm un garrigas pawiffam aismirſuse. Ja ta pee Deewa-kalpoſchanas negreeschahs atpakkat un jo prohjam gribb laupiht un sagt, tad Deewas pateefi teem ne-peedohs un daschu finnamu lauschu wahrdi irr eeraſſiti paſuddinaschanas-grahmatâ. Al faut tas jel ta nebuhtu wis, bet bail mums us to dohmojoh tadt sinnam, fa tee tur jau irr eeraſſiti.“ — Antonellis, pahwesta kanzleris, gan effoht keisereem ratstijis, lai ſchee taifnibu ſpreechohrt pahr taggadeju Rohmas buhſchanu. Bet zitta finna atkal ſafka, fa ſchee trihs waldineeli gribboht pahwestam padohmu doht, lai winsch to Jesuitu kahrtu pawiffam

nozeff, kā jau agrak weens pahwests bij darrijis, jo schee tehtini paſaulē tik meeru ween ſajauz.

Wehl no Wahzſemmes. Nabbageem Jesuiteem nekur taggad naw meers. Ir Bairija peenehmuse to walstu liffumu, kā Jesuiti ja-iſraida un pat arri Hollande teem lohrteli uſſazzijufe. Netizam, kā Franzija un Chſtreikija arri tohs ilgi pazeetibſ.

— Kreewu walſtes kanzleris firſts Gortſchakows effoht no Berlines aifreijojis us Baden-Badeni. Winsch teem wehſtu-kahrigem awiſneekem atbildejſis, kā taī waldineeku ſapulzē nekas netizzis ralſtihts. Wiffs, kō ministeri runnajufchi effoht Eiropas meera dehf runnahts. Lad nu mihtais meers effoht zerrams un ihpaſchi tas, kā waldineeki norunnajufchi, wiffas leelās Eiropas darrifchanās buht weenā prahā. Tas iħſteni Chſtreikijai effoht par leelu labbumu, jo turrenes masahs Slabwu tautas waldifchanai pretti turredamahs, arween to draudejufchais ar Kreewijas aifſtahweschau; bet nu taħs ſajuttischoht, kā tā naw wiſ un meerigi ſawai iħſtai waldifchanai paſkauſidamas, meeru turreſchoht.

No Franzijas. Ta trihs keiferu ſapulze Berlinē Frantschu republikas presidentam Čeħram gan drihs wiſſu meegu iſſlihdinajufe. Franzija newarroht paſſat palitt, neħħa nedarrijufe, winnai arr' ſawu armiju waijagoht iſrahdiht. Tadeht Čeħrs effoht noſpreedis, Oktoper mehnescha beigās ſwehtlus turreht un manehwei iſriħloht ar Parishes un Bonjas garniſoneem. Us ſcho goħdu buhſchoht ee-azinah Englañdes krohna-prinzi, Kreewijas Krohnamantineeku, kahdu weetneku no Seemet-Amerikas waldifchanas un warbuht arri Italijas krohna-prinzi. Arri to daudſina, kā strahdajoht ar wiſſu makti peta, lai Biſmarku, to negantako Frauzijas cenaidneku, warretu gahst un no zefta dabbuht aħrā. — Stahſta arr, kā Čeħrs tiħkojoht us to, lai winsch titku aſtiprinahs par Franzijas republikas presidentu us wiſſu muhschu. Prohtams, kā wiħram Franzijas faulite labbi patih, kaut tik ween wiſſu Frantschu galwas warretu dabbuht appaſch ſawas zeppures! Bet fur to nems! Bonapartisti, Orleanisti, Burbonisti un t. pr., arr nestahw wiſ meerā.

Wehl no Franzijas. Spaneſchi, Portugaleſchi un zittas taħdas tautas, kas wehl naw tik taħt apgaismotas, zeeni taħdas ſpehles, kō tik wezzee barbari, kā Rohmeſchi, weezze Greeki un zitti wezzjōs tumſchōs laikos zeenija, prohti, kā wehrſcheem liksa badditees un gaileem lautees, un wiñneem paſcheem ar nezilwezigahm firdihm to ſſattitees bij leelais preeks. Arri Frantschi, kas fewis iſturra par lohti apgaismoteem, wehl taggad zeeni taħdu wehrſchu baddifchanohs. 8ta Septbr (27. Aug.) tee Marseljes pilſehtā taħdu wehrſchu baddifchanohs turrejuſchi un tē notiſkuse nelaim. Kahds fatraħlohts wehrſis pahrleħjis pahr to baddifchanohs platiſha ſehtu un ſkreħjis iſbaidetam lauschu pulkam wiſſu, kūr daschus no teem eewainojis. Weens droħſchs

wihrs wehrſiſakfehris un turrejis, kamehr ſalbats ar ſawu ſobbenu to nokahwiſ. Arri tee zitti wehrſchi klup-puſchi tāpat par ſehtu pahri un tikkuschi nokauti, woi ſakerti un ſpoħtōs eelkti. Tā eet ar taħdeem nezilwezigaeem jobkeem.

No Schweiſſijas ralſta, kā ta ſchlihreju-teefsa Alabama ſtriħdinā, nu effoht ſawu darbu pagallam pabeiguse un noſpreeduse, kā par to flahbi, to Englañde darrijufe Amerikai, wehrſu-walſneekus aiftahwedama, un teem peepaliħed ſedama, effoht atlihsinaſchana jamakfa ar 15 mill. 500,000 dollareem. — Englañdes awiſes pahr to nelo netauno-jabs, bet ſalika, kā labbak effoht iſmaſħaht taħs 3 million mahrzinas sterlinu, neħħa karrā ar Ameriku eelaſtees, kas laikam wehl dauds wairak maħfatu. — Schlihreju teefaskungi jaw effoht no Genfes aifreijojufchi us mahjahm.

No Italijas. Italijas waldifchanan ar Franziju wairs ne-effoht laħga draudſibā. Laffitaji peminnehs, kā agrak jau stahſtijam pahr to tunneli jeb zeftu, kō rafka leelajam roħbeschu kalnam Montſekħsam zauri un fur arri dſelses-zeftu cetaifijs, kā zaur kalnu itt weegli warretu no weenās walſtes us oħtru aifbraukt. Frantschi eedohmajushees, kā Sta-leeschi, ja teem patiħu Frantshus ar farru briħdi-naħt, pa ſcho zeftu itt weegli warroht tiſt us Franziju, liksa ſawā puſſe, fur no kalna iſbrauz, ap-paſħħa paralt ſpeħzijas viſſahles, lai ar taħm warretu kalnu nemeera laikā taī puſſe faspahrdiħt un taħda wiħse Itaiceſħus aiskawehħt Franzijai uſbrukt. Italijas waldifchanan, to sinnah dabbuħiſe, no Franzijas pagħreja, kā lai ſawu pulweri ta roħk aħrā, jo zittadi wiñna to turreſchoht par eenaida eemeslu. Čeħrs nu gan liksa wiſſu atſtaħt kā agrak bijis, bet tik pat laikam laħga prahū wairs neturr us Italiju.

No Spanijas. Leelabs, kā Spanija eefriguse nedseedinajamā feħrgā un ſchi feħrga pee wiñneem irr ta dumpoſchanahs. Wehl trakko tee dum-pineeki, kas ſauzahs Karliſti, tē jau kahjās zehlu-schees atkal zitti, kas ſauzahs Alfonisti. Schee irr taħdi, kas kahro wezzahs lehnienees Isabellas deħlu Alfonſu, zelt par lehniāu. Un kaf nu tas iſdoh-tħos, tad kamehr Alfonſis wehl behrnu kahrtā, wal-ditu wiñna mahte Isabella un tad buhtu wiſſu atkal pa wezzam. Schee nerahtni darroht waldifchanai leelas raiſes un ministereem ne deen' nei nafti ne-effoht meers. Karliſti wehl effoht deesgan Katalonijas gubernijā.

No Englañdes. Englañde taudis biħstahs no leelas daħrfibas un badda naħfeschā gadda. Kartuppeli tur pagallam effoht poħstā un no teem ween wairak pahrti kusħas tas ſemmakħas lauschu kahrtas. Gaffa arri tik bahru, kā bijuſe 1815 ta gadda, tā, kā leelaka lauschu daska nemas newarroht tai peektuht. Gan żerrejuſchi us labbu kweeſchu plauschanu, bet tee nu effoht lohti flifti iſdewuschees. Lad nu wehl tē flaħt loħpu-feħrga un oħġlu dahr-

dsiba to krustu padarroht jo leelu. Tīk Deewam japatējoh, ka zilveki no fehrgahm palikkuschi paglabbati un ka Amerikā un zittās semmēs wifs labbi isdewees, no kurrenes tak par naudu un labbeem wahrdeem warreschoht ko dabbuht.

No Belgradas finno, ka tāi deenā, kad Serbijas firsts Milans swinneja svehtlus, kad pilniga wihra gaddus fasnedsis, arri Turzijas leelwestrs pa telegrafa laimes-wehleschanu atsuhtijis, ar to peerahdidams, ka Turku waldischanai itt ihpaschi daska ar firsta waldischanu. Tāpat arri Jerusalemes patriarks no fawas pusses laimes-wehleschanas peesuhitjis.

No Konstantinopeles finno, ka Dschemil Paſcham usdohits, us Benderi reisoht un augsto Kreevijas Keiseru, — kad tas tur zauri reisohs, — sultana wahrdā apfweizinaht.

No Peru walstes, Deenwidd'-Amerikā. Englandes awises finno, ka ſchoreis isdewees gan tur eewehleht presidentu no birgeru kahrtas, kam wahrds Pardo un nu zerre labbakus laikus peedſihwoht. Gan effoht wezzas waldischanas parteja un farra-wirsneeki tam pretti stahwejusch, bet newarrejusch neko isdarriht. Jaunais presidents tuhlin lizzis farra-pulkus pamastināt un gahdaht par flohlahm un andeles-awoteem, lai nospeesta un deesgan pohstita walste atkal ſahktu ſelt.

Jaunakahs finnas.

No Pehterburas, 7tā Septbr. Augstais Keisers riht' no Medschikosch pilssehtas us Benderu un leefirsts Vladimir walkar us Liwadiju aiseijoja.

No Berlines, 7tā (19tā) Septbr. Sweedru ſehniſch Kahrlis X. walkar us mahajahm reisodams, pulſt. 9 walkarā Malmo pilssehtā nomirris. Kad winnam dehla naw, tad taggad winna brahlis prinjis Oskars paleek par ſehniku winna weetā.

No Honkong pilssehtas, Rihā, 2tā (14.) Septbr. Kreevu farra-ekladrone lihds ar augsto Leelfirstu Alekſeju ſchodeen tē eebrauga oħsta.

Latweeschu Konzerte Beħſis.

Tāi 5tā August, ka jaw zeenigeem ſaika rakstu laifitajeem finnams, tiffa teem, tāi 10tā Mai zaur weejuli apfahdeteem par labbu, I. Beħſu draudſes teefas aprinki, Beħſu bañnizā, garriga konzerte noturreta. Us ſcho mihlestibas darbu bij Peebalgas, Trikates un Straupes dseedataju kohri laipnigi ſawu roħku ſneegusch. Trikates dseedataji, ka jaw finnam, oħtru kahrt, Peebalgas un Straupes dseedataji, daschadu lafelku deht, newarredami us muħfu luħgħchanu tāi 18tā Juni us Ruzkas muischā nouترretem dahwanu ſweħkleem atnahkt, bij apfoblijuschies, tāi minnetā deenā Beħſu bañnizā garrigu konzerti turreht. Kad arr usaizinajam us to paſchu deenu Trikates dseedatajus pee teem beedrotees, jo finnajam, ka tee ar Peebalgas dseedatajeem weenodamees, daschā weetā bij konzerti turrejusch un tee neatrahwahs wis.

Minnetas deenas weħtrains un leetains riħts gan ne ko patihkamu nenorahdija, un daschs warribuht

ta brihscha dabbas eeriktei liħdsigu giħmi rahdija. Bet drihs laiks pahrgroħijsahs un tad mettahs taħbs, ka labbaku preeħsch tam newarreja weħletees. Dubinskas muischā bij nolikts dseedatajeem fapulżetees; jo turpat bij muischas dsimts-kungs, baron v. Campenhausen, preeħsch dseedatajeem labpraktigi ruhmi nowehlejjs. Turpat pagalma widdū, wezza apfuħ-nojuschha behrsa gallā, leels karrogs, ar to eesħme-jumu: „10ta Mai 1872,” pliwinajja, apfihmedams, fuq dseedataji fapulżejuschies, un atgħidinadams, preeħsch kam.

Aj puissdeenas laiku jaw fahla dseedataji kohpa rastees. Ja jaw agraki laika deht bijam apmeerinati, tad arr taggad warrejam apmeerinatees, ka arr dseedataji bij nepatiħlamam laikam spiħtejusch un preez:gi nolikta weetā fanahkuschi. Pulksten 6 peħz puissdeenas bij konzertes eesħklums nolikts un iſfluddinahts. Tadeht arr jaw dauds lausku taħdu stundu agraki semkohpibas israhdischanas weetu at-stahja un steidsabs us bañizu. Bits gan finnads, kadeht tur eet, bet daschs arri: „Nedsehs, kas tur nu buhs?!” Bes tam wehl daschi atlakkumi us zittahm weetahm gahja, par to nedfirdetu briħnumu, ka tāi briħdi bañnizā tik par naudu tikklo, nokleegtees un fawas dußmas remdeht. Sinnamā stundā bij klausitaji pa leelakai daskai kafis fawā weetā. Taggad Peebalgas dseedataju waddons no ehrgetu kohra ſiħmi dewa, ka eesħklums klaħt; us ko tad arr tuħlit dseedaschanas jaunkums lehni wiħnoddams pahr bañnizas ruhmi isplaqħtijahs, un klausitaju ġirdi eepreezeja. Peebalgas un Trikates dseedataju kohris dseedaja no eesħkluma un peħdig; dseedadams dalli-jahs eeffch jauktahm un ar tif wiħreeschu balsim, zaur ko klausitaji ſawu patiħschanu daschadā meħrā atradda, un ſawu preeku iſfazzija. Straupes dseedataju kohris, kam tik ween wiħreeschu balsim bija, dseedaja tai widdū. Un warram fazzih, ka arr tur ko usteikt ne kas neatħikkahs, jo tas jaw tāpat bes usteiħschanas wißpahrigu klausitaju labpatiħschanu mantoja un bij arr pelnijis! Kad konzerte bij beigta, tiffa wehl norunnahts, tāi paſchā walkarā us kahda pee Dubinskas tuwumā buhdama laħna to walkaru ar dseedaschanu pawaddiħt; bet weħjains laiks to nepataħwa. Tomehr to walkaru tur kohi preezigi pawadja, turpat pagalma preeħschā dauds tautas dseefmas nodseedadami, pahr ko leezinaja, ka stahstijuschas pahr preekeem un behdahm; pahr laimi un labħlaħschanu; pahr lihgawinu, miħlestibu un fal-dahm juſħanahm; pahr draugu ustizzibu un ween-praħtibu; pahr dabbas jaunkumeem, mescheem, kalneem un eeleijahm, tā ka dseedatajeem un klausitajeem nemannoħt pahri puissnaks bij peenahku. Us oħtru deenu tāi 6tā August, apfoblija Peebalgas un Trikates dseedataji wehl peħz puissdeenas dahrha konzerti turreht, bet leetains laiks atkal to preeku isniż-żinija. Bet prezajamees par to paſchu, ko bau-dijusch un pateidams weħlejäm Peebalgas, Trika-

tes un Straupes dseedataju kohreem un winnu wad-doneem augstu laimi un selschanu, un ussauzam zit-tus tannī leetā tohs par preefschihmi nemt. — Kad nu kā jaw teifts, svehtdeen wairs konzerti tur-reht newarreja, tad gribbeja wehl dauds dseedatajas un dseedataji, kam agraki laiks preefsch tam ne-atlifka, semkohpibas lectu israhdischanu apmekleht, bet daschi wezzaki, kas jauneklus us Behsim bij pa-waddijschi, steidsahs us mahjähm, un tā tad ar scheem zits neatlifka kā teem paklausīt. Noscheh-lojam gauschi, kā jums tas preeks semkohpibas is-rahdischanu apmekleht, bij japamett. Nespehjam jums to nelahdā wihsē atlihdīnaht. Ladehk luhdsam juhs, tik ar to apsinnu apmeerinatees, kā dauds irr to, kas leelu pateizibu jums parahdā. Ar dseedatajeem atwaddidamees wehlejam weens v̄tram laimigu zettu un preezigu atkal-redseschanohs.

Genemfchana no konzertes bij, kad isdohschanas atrehkina, ap diwīsims rubleem, kurra summa ar muhsu agraku eenehmumu saweenota, jau apsfahde-tem tifka isdallita.

Rūgkas dahwanu komissiones un dseedašchanas ko-mitejas wahrdā.
K. Križpen.

Sinna semkohpjeem.

Niħgas Latweeschu beedriba nesenn apgaħdajuse grah-matu ar schahdu wirsakstu:

Selta awots. Stahsti dehk derrigas mahzibas preefsch Latweeschu semkohpjeem. Isdohts no Niħgas Latw. beedribas. Dabbujams pee h. Brużera un beedreem Niħgā, kā arri wissas zittas grahmatu bohdēs. Mafsa efeets 50 kap.

Grahmata „Selta awots“ irraid stahsts, kas pa leela-kai dakkai stahsta no semkohpjeem, no winnu darbecm un puhslineem, no winnu farunnahm un strihdineem, kā mahju buhschana un druwu apstrahdaschana pahlabojama, un to skaidreem wahrdeem iſtahsta un peerahda. Lai gan grahmatu naw deesin kahda leela, tad tomeht winnai gan rets kahds padohms truhks, kas semkohpjam un fainne-ka m derretu eewehroht, un grahmatu schahdu warretu no-fault par selta awota, if kurra few mahzibas nn gudribas smelkabs, un gudriba irr selts.

Gan rettu kahdu atraddiſim, kam labbs padohms ne-derretu, kam mahziba buhtu leelsa, tapehz arri „Selta awots“ daudseem buhs derrigs un tamdeht jawehlahs, lai buhtu dauds, kas to few eegahdatohs. Ratrs, kas sawā ammatā pehz pilnibas dseennahs, latram, kas sawōs darbōs ne-gribb beidhamais palist, no diwahm leetahm jafargajahs. 1) winnam nebuhs pee wezzas gudribas ween turretees, bet arri jaunas mahzibas un padohmus peenemt, un 2) winnam nebuhs pehz jaunas gudribas ween dsihtees, wezzus padohmus un eewehrojumus pawissam atmejdams.

Ia nu schahdus wahrdus uſ semkohpi sihmetum, tad warretuni fazzih: semkohpis, kas sawā mahju buhschana jaunus derrigus padohmus un ceriktes ne-usnems, neplauks, bet zitteem pakkā paslits, un semkohpis, kas tehwu gu-dribu pawissam atmett un tifkai jaunas mahzibas par lab-hahn eerauga, arri tahds nesels, bet niħħs, jo padohmus naw labbs, tapehz ka tas jauns un mahziba naw flista, tapehz ka ta wezza.

Selta awots irr grahmatu, kas wissas jaunas mahzi-bas semkohpschanā gan nepasneefs, bet no taħm tahz lab-

bakas un derrigakas, bet tomeht newarram fazzih, ka wiċċi schihs grahmatas padohmi weenam buhtu japeenemm; jo weenam derrehs schihs, oħram tas padohms, lai tifkai laf-fitajs patx labbi apdohma un noswerr, eekam jaunu pa-dohmu peenemm, un to arri eespehs, ja tifkai wiħsħoħs labbi pahrdohmaht un ismehginaht.

Ia grahmatu nebuhtu par derrigu eeraudsita, tad gan Niħgas Latweeschu beedriba to nebuhtu apgaħdajuse.

Gefam beidsam, iſfalkam to weħlefchanohs: lai Selta awots paliktu Latweeschu semkohpjeem zaur sawahm gu-drahm mahzibahm un labbeem padohmeem pateefi par „selia awotu.“

Par sinnu.

Ta jaunā meitu skohla Skultes-muischā, par fo Mahj. weesi № 18 (no 29. Aprila) wairak teifts nu irr ar Deewa palihgu ustaſita, un schinni rudenī skohlas darbu eesahks. — Kad nu no Skul-tes un Pehteruppes draudses tik puiss tik dauds behrni, kā warr usnemt, irr peeteitħsħeas, tad wehl kah-deem 10 behrnneem ruhme atleek, un doħdu sinnu wezza-keem aħdrdrauds, kas gribbetu sawus behrnus schinni skohla doht, lai Septemberi meħnesi peeteitħoħs, kā Oktober meħnesha widdu skohlu warretu eesweħtiħt un laikā wehl wezzakeem to deenu sinnamu darriħt.

Mahzibas stundu-rahditojs.

Pirmdeenā.

Stundas.	Mahzibas.	Skohletaji.
8—9.		
9—10.	Wahzifsi.	Dreijmana f. muischas aumeistars.
10—11.	Mehkina schana.	Bodneck f. muischas aumeistars.
11—12.	Katkiše.	J. Neuland f. draudses mahzitajis.

Pufsdeenas = laiks.

2—3.	Pasautes-stahsti.	J. Neuland f. draudses mahzitajis.
3—5.	Noħkas-darbi.	Stamm preilene.

Obħrdeenā:

8—9.	Wahzu lajjschana.	Piessu preilene.
9—10.	Latweeschu ortografsija.	Stamm preilene
10—11.	Semmies-aprakstischana.	Bodneck f.
11—12.	Pahrtulkoħsħana.	Dreijmana f.
2—5.	Noħkas-darbi.	Stamm preilene.

Trefchdeenā:

Stundas.	Mahzibas.	Skohlotaji.
8—9.	Wahzifli.	Pussul preilene.
9—10.	Rehkinaschana.	Bodneck f.
10—11.	Dseedaſchana.	Pussul preilene.
11—12.	Pahrtulkoſchana.	L. v. Freytag leelmahte.
2—5.	Rohkas-darbi.	Stamm preilene.

Bettortdeenā:

8—9.	Wahzifli.	Dreijmana f.
9—10.	Baſnizas-stahſti.	Gaika f. dr. ſkohlm.
10—11.	Dseedaſchana.	Gaika f. dr. ſkohlm.
11—12.	Pafaules-stahſti.	J. Neuland f. dr. mahz.
2—5.	Rohkas-darbi.	Stamm preilene.

Peeltddeenā:

8—9.	Katliſſe u. bihbl. ſt.	L. v. Freytag leelmahte.
9—10.	Wahzifli.	Pussul preilene.
10—11.	Grammatila.	Dreijmana f.
11—12.	Semmes aprakſtischana.	Bodneck f.
2—5.	Rohkas-darbi.	Stamm preilene.

Seſt'deenā:

8—9.	Wahzifli.	Pussul preilene.
9—10.	Rehkinaschana	Bodneck f.
10—11.	Dseedaſchana.	Pussul preilene.
11—12.	Pahrtulkoſchana.	Dreymana f.
2—5.	Rohkas-darbi.	Stamm preilene.

Mahzifchanahs-stundas rihtōs, no pulſten 6—1/28 un wakkās, no 6—7 un no 8—9.

Bes ſchahm peeminnetahm mahzibahm wehl behrni mahzisees muischā — kurra tifkai 300 ſohlu no ſloh-

las ſtahw — daschadus ehdeenus zept, wahriht un dahrfa-auglus preefch ſeemas eetaſiht.

Tuwakas ſinnas par ſcho jaunu meitu-flohu, Skultes-muischā, laffamas ſchi gadda Mahjas weesi № 18.

Peetieſchhanahs zaur rafsteem japeeneefs man Skultes-muischā, paſr Limbascheem, jeb zeen. mahzitajam J. Neuland, Pehteruppe.

L. von Freytag-Loringhowen,
Skultes leelmahte.

Stahru zella-dſeeſmina ruddenī.

Meld.: Fort, fort, fort und fort ic. ic.
(Stattees Nihgas ſingu grahmatā: „60 Lieder von J. Chr. Agathe“ № 57.)

Street, ſreet, ſreet buhs ſreet ni ſittu ſwefchu weet.
Pagallam mihla waffara,
Pagallam preeks wirs tihruma.
Mums tadeht prohjam ja-eet, irr ja-eet.

Juhs, juhs, juhs un juhs, ar Deewu! ſemneeki!
Juhs lahwat mums ſchē ligdinā
Mift, perreht, pahrlſchkeht ohsolā;
Tadeht jums paldeewoſ teizam, juhs ſweizam'.

Tu, tu, tu un tu, ar Deewu! dihkiſ mihiſch,
Tu nowehleji launagā
Ko eht, ir rihtā, walkarā.
Pee tewim dohmatim, kad aiceſim.

Juhs, juhs, juhs un juhs, ar Deewu, wardes, juhs!
Juhs muhiſti mums darrijat,
Un treku ſummoſ ſapneedsat.
Paldeewoſ, mehs prohjam eefim — ja, eefim!

E. F. S.

Altgaimaschanahs.

Us Balt. wehſt. Nr. 36 ar „Daschi beedri“ paraſtitu rafſtu kurtva Latv. beedribai irr juſchanas un nekahrtibas pahrmestas, ſcho par atbaldi:

Deewamschel beedribā tahti lohzelki atradduſches, las par beedribas eelschīga buhſchanu tahdas leetas iſpauduſchi, tahdas naw notiſkuſhas. Par wiſſu to tifs pilnā ſapulžē tai 17. Septemberi ſkaidra ſinna dohta; tapehz teek iſkatriſ beedris iſpachī ſuhgits, no ſchihs ſapulžes ne-atrautees.

R. L. B. runnas-wihru wahrdā
preefſchneeks Baumann.

Par iſſkaidroſchanu tai ſinna par labdarrifchanas beedribu Balt. wehſteſſi Nr. 36:

Ar balsu wairumu ſpreedumā tifka mantas ſinnatajs if bee-
dribas iſſlehgts un preefſchneezes weetneeks no ſawa ammata
atzelts; turflaht naw wiſſa komiteja atfazzijufchēs, bet tifkai
daschi if winnas lohzelkeem iſtahjuſches.

Dauds beedri.

Atbildes.

J. G.—t. Usnemſim, kad ruhme buhs.

C. Z.—y. Pajeſchatees, nabs laiks, kad liksim leetā.

O. P.—ſch. Patēzohs — iſleetaſim gan.

Bot.... Derrehs gan.

C. L. G. Naw ſchi ſinge ne pehz kaſda mehra fastahdita un tahti ſchinnis laikos ne warr gaſimā zelt.

J. A.—n. Stahſtinſch buhs laiks, kad to druſzin paſrglihtohs

P.—r. Nedſeſim voi derrehs.

K. M. Ohſtenā laitā usnemſim. Valdees!

J. tt. Stahſtinſch „Präftiga ſagla nokeſchana“ jau paſhſtams, jo preefch gaddeem to laſſijam Laila-grahmatā.

C. F. S. Dohſhu paſr wiſſu Dums ſinna, — tilko eſpeſchū. Par fullukeem lohti patēzohs.

S. A. Wiſſu, lo warreſim leetā liſt, to iſleetaſim.

Nedalzija.

Grahmatu simas.

Pee Mahjas weesa drikketaja, fa arri wissur zittur, kur latwiflas grahmatas pahrdohd, warr dabbuht:
Widsemmes wezza un jauna laika-grahmata us
 to gaddu 1873. — Maska eeseeta 10 un ne-eeseeta
 6 kap. f.

Karra-leelskungs Eistakius. Stahsts no teem lai-seem, kad krisliti laudis tiffa waijati. Latw. wal-lodā pabrežela A. Leitan. Ohtra pahrlabbota driske. Maska 30 kap.

Pee brahleem Busch, Rihgā un arri zittās grahmatu bohdēs warr dabbuht:
Kreevu wallodas mahziba no H. Allunana. Ohtra daska. Maska 40 kap.

Jahnis un Anna, ieb: ustizziga mihlestiba. Stahsts bewinōs dseedajumōs no M. Lapp. Maska 20 kap. **Dseefmu wirkne,** pihta no M. Lapp. Diwas daska. Maska 25 kap.

Rihgas Latweeschn beedriba.

17tā September pehj pušsd. pulst. 4, pilniga sapulje. Beedreem buhs ja-usrahda beedru kahrtē. No 8ta September eesfahloht, ik peektdeenas pulst. 8 walkarā: jautaschanas wa-fkari. **Preefschneeziba.**

Preefsch apfahdetecem zaur auku

Mahjas weesu redakzijai peenessa M. S. 1 rubl., wairak dawwanas tils ar pateizibū peenemits. **Redakzija.**

Lidbs 8. September pee Rihgas atmahuſchi 1756 luggi un aigahujuſchi 1586 luggi.

Norahdiſchana

to 1mā Septbr. sch. g. islohetu obtras leeneschanas 5 prozentu naudas bissetu ar usdeweheim, kurras likumi 14tā Februar 1866 Wissaugstaki apstiprinati. Lassi Mahjas weesi Nr. 8, 1866.

Ser.	Bil.	Winneste	Ser.	Bil.	Winneste	Ser.	Bil.	Winneste	Ser.	Bil.	Winneste	Ser.	Bil.	Winneste
Nr.	Nr.	rubl.	Nr.	Nr.	rubl.	Nr.	Nr.	rubl.	Nr.	Nr.	rubl.	Nr.	Nr.	rubl.
15	9	500	2,887	16	500	6,391	20	500	9,580	6	25,000	12,761	31	500
19	35	500	2,923	36	500	6,393	30	500	9,632	18	1,000	12,800	13	500
230	4	500	3,172	12	500	6,451	7	500	9,688	40	500	12,833	36	500
279	48	500	3,256	19	500	6,451	37	500	9,707	33	500	12,920	9	500
313	28	500	3,413	21	500	6,632	13	500	9,831	34	500	12,946	36	500
323	1	500	3,464	34	500	6,668	23	500	9,877	34	500	12,951	4	500
494	12	500	3,541	38	200,000	6,673	10	500	9,922	16	500	13,072	25	500
559	40	1,000	3,547	19	500	6,739	45	500	10,159	44	500	13,104	25	500
575	31	5,500	3,730	26	500	6,760	28	500	10,308	25	500	13,136	23	500
641	11	500	3,822	43	1,000	6,904	40	500	10,565	22	500	13,142	4	500
667	26	500	3,908	42	500	6,906	35	500	10,627	1	1,000	13,146	28	500
670	8	500	4,020	32	500	6,908	41	500	10,632	42	500	13,167	44	5,000
705	18	500	4,239	49	500	6,954	50	500	10,886	37	500	13,216	4	500
721	1	500	4,286	45	1,000	6,984	24	500	10,890	30	500	13,290	21	500
731	29	500	4,409	10	500	7,337	9	1,000	10,910	48	500	13,375	26	500
799	25	500	4,462	28	500	7,345	16	500	10,932	15	500	13,441	35	500
974	48	500	4,582	7	500	7,359	27	500	10,943	12	500	13,613	4	500
1,029	22	500	4,595	48	8,000	7,382	26	500	10,943	48	1,000	13,670	4	500
1,079	47	500	4,603	32	500	7,385	19	500	10,949	7	500	13,676	27	500
1,227	24	500	4,616	48	500	7,493	18	500	11,216	36	500	13,677	2	500
1,249	33	500	4,790	45	500	7,624	44	40,000	11,268	1	500	13,681	29	500
1,252	35	500	4,795	34	500	7,649	21	500	11,279	7	500	13,687	15	500
1,306	42	500	4,818	2	500	7,729	50	500	11,351	44	500	13,776	35	500
1,693	24	500	4,888	32	500	7,786	5	500	11,376	43	500	14,069	14	500
1,800	38	500	4,918	44	500	7,830	40	500	11,589	33	500	14,157	9	500
1,814	24	500	4,982	11	500	7,865	38	500	11,608	22	500	14,465	28	500
1,852	23	500	4,995	14	500	7,876	2	500	11,650	5	500	14,470	32	500
1,873	25	1,000	5,044	40	500	7,903	13	10,000	11,692	15	500	14,482	6	500
1,891	16	500	5,102	20	500	8,052	26	500	11,775	23	500	14,532	32	500
1,953	33	500	5,140	36	500	8,054	6	500	11,858	46	500	14,662	10	500
1,983	36	5,000	5,233	19	500	8,150	1	10,000	11,927	47	500	14,763	44	500
2,018	49	500	5,257	7	500	8,174	42	500	11,954	4	500	14,840	7	500
2,048	12	500	5,266	18	500	8,304	16	500	11,998	46	5,000	14,864	42	500
2,181	6	500	5,267	25	500	8,445	2	500	12,079	43	500	14,959	5	500
2,321	28	500	5,355	31	500	8,598	28	500	12,080	17	500	15,044	7	500
2,412	4	75,000	5,396	43	500	8,703	34	500	12,094	3	500	15,172	3	500
2,449	35	5,500	5,399	3	500	8,815	41	500	12,174	38	500	15,226	27	500
2,476	14	500	5,464	20	500	8,908	32	500	12,271	37	500	15,570	4	500
2,477	8	5,000	5,679	38	500	8,941	38	500	12,283	26	500	15,585	17	500
2,521	24	500	5,715	8	500	8,980	42	500	12,330	43	500	15,644	30	500
2,656	8	500	5,782	18	500	9,010	30	500	12,332	49	500	15,686	3	500
2,657	49	500	5,832	20	500	9,033	48	500	12,362	2	1,000	15,753	10	1,000
2,695	26	500	5,836	19	1,000	9,052	17	500	12,438	26	500	15,944	33	500
2,727	6	500	5,996	22	500	9,166	36	500	12,475	40	1,000	15,999	4	1,000
2,739	31	500	6,041	42	500	9,305	16	500	12,551	34	8,000	16,027	11	500
2,741	44	500	6,101	19	500	9,339	43	1,000	12,583	18	1,000	16,077	12	500
2,760	6	500	6,112	27	500	9,441	45	500	12,633	33	500	16,094	28	500
2,790	20	500	6,168	37	500	9,497	49	500	12,650	35	1,000	16,266	44	500
2,791	33	500	6,172	20	500	9,498	29	500	12,683	3	500	16,362	39	500
2,862	40	500	6,242	18	1,000	9,514	42	500	12,686	20	8,000	16,453	42	500

Kohpā 300 winnesti par 600,000 rubleem.

Kurras bilstetes zaur lohsefcham atpaffat teef nemtas un us preefschu wairs nederreh̄s.

Serias nummuri: 110, 771, 1,532, 1,919, 2,070, 2,336, 3,237, 3,843, 3,864, 4,802, 4,805, 5,021, 5,123, 5,277, 5,535, 5,630, 6,019, 6,743, 7,426, 7,516, 7,794, 8,173, 8,426, 8,487, 8,834, 9,173, 9,914, 10,039, 10,420, 10,616, 10,745, 11,881, 12,474, 13,498, 13,690, 14,516, 14,580, 14,749, 15,644, 15,849, 16,494, 16,607, 17,561, 17,615, 18,108, 18,893, 19,085, 19,866.

Athbildeams redaktehrs: A. Leitan.

Ar warru apprezzeta.

(Stat. № 31.)

"Lahda drohscha feewischka wehl sawâ muhschâ ne-essu redsejis!" Kraundehls preezadamees fazzija. "Wai sinneet, miladi, Juhs ta pirma dahma, kas fahju us treschahs pakahpes spehra. Un starp fungeem tikkai es tas weenigais, kas tik drohsch."

"Bet fungi, Juhs abbi manni par nerru turreet, jo lampas jau no galda newarr nonemt!"

"No tahs lampas jau arri ne ko newarr isgudroht," Tingles lahrds teiza — "jo brunneneeks, galds un lampa saderr kohpâ. Kä paschi redseet, galdam weena weeniga resna fahja; schinni galda fahjâ maschine eetaisita, kas katru neddeku kä pulsstens ja-uswell. Ta maschine peederr lampai; nu til wehl waijaga ettas lampâ celeet, tad winna no fewis zauru neddeku degg."

"Ah, tad jau ta lampa tihrs neeks ween; là to warr par muhschigu lampu fault — tee jau tihi melli ween!" Atalija issmeedama teiza un taisijahs eet probjam.

"Menemmeet par taunu," Kraundehls aissbildinadamees teiza. "Las naw wis neeks un melli. Sinnatneeki, kas wezzu laiku leetas samekki un ap-raksta, usgahjuschi tai weetâ, fur zittureis Kartago pilsehta stahweja, kappenes. Tur rafschnadami atradduschi Emilius Tullius kappu. (Tullius bijis no Rohmas us Kartago suhtihits waldbas weet-neeks.) Schis brunneneeks, ko te redseet, sehdeja kappâ tà pat pee Tullius sahka, kä taggad. Scho paschu galdu arri tai kappâ atradda, fur ta muhschiga lampa degga. Tai kappâ tuhstosch feschimtu gaddu starpâ ne weens zilweks ne-eegahjis, un to-mehr kappu atwerroht lampa wehl degga. Kartago pilsehtas preesteri effoh to noslehpumu sinnajuschi, kä muhschigi deggoschas lampas jataifa. Bet pree-stereem mirstoht arri schi skunste jeb noslehpums suddis. Scho kappu attaifoht wezzu laiku leetu finnatneeks, redsedams, ka lampa wehl degg, dohma, ka nu winnam lihds ar paschu lampu arri tas noslehpums buhschoht rohka; nu gahja pa tahn trim pakahpach, ko te redseet, us augschu pee galda. Brunneneeks (paschlustis) finnatneekam us ohtras pakahpes minnoht pazehla sohbenu tà kä preefch Jums, miladi; kad winsch, tas finnatneeks, fahju us treschahs pakahpes speeda, tad brunneneeks nepalika meerâ, bet fitta ar sohbenu us lampas, un ta gabbal gabbalos fachkhida. Us tahdu wijsi tas noslehpums tomehr bohja gahja. Par scho notikumi dauds awises stahstija, un Tingles lahrdam apstiprinati raksti rohka, ka schis brunneneeks tas pats, ko Tullius kohpâ atradda. Bet ta muhschiga lampa naw ta patte: ta muhsu laikos taisita."

"Bet kapehz tad brunneneeks schoreis lampas nefasita? Winsch tak mihestibas deht nebuhs atrahwees?"

"To gan paschi warreet eedohmatees," Tingles lahrds teiza, "ka katru reis lampa buhku pagallam

un zaur pluhstoschu ellu fahktu wissa museja degt. Tapehz maschine tik tahl ween uswilka, ka brun-neneeks tikkai uszeltees un sohbenu pazelt warr."

"Un es scho noslehpumu gribbetu par mantu sinnah," Kraundehls fazzija. "Gribbetu sinnah, kä ta maschina usweskama, fur winna atrohdama, kas jadarra, lai brunneneeks ar sohbenu fitt? To ne weens newarr isgudroht, to ne weens nesinn!"

"Prohwejeet," Tingles lahrds fmaididams teiza, "meklejetzik gribbeet, ne-aisleedsu ne faut ka!"

"Sinnu gan, jau daschad' ismehginaju, wiss welti!" To fazzijis Kraundehls fahka tam dsels brunneneekam katru laulinu un swihnu aptaustiht, minna us pakahpahm, lai winsch preezeltahs un nofhdahs, d'sirdeja arri, ka maschine eefschpuffe tschabbeja. "Wiss par welti! Newarru ta atflehgash zauruma atrash, fur maschini uswell. Un tomehr maschine irr eefsch brunneneeka pascha. Sohliju Tingles lahrdam jau 5000 mahrzinas, lai man to noslehpumu sinnamu darra."

"Un es To nedariju," Tingles lahrds atteiza. "Bits ne weens to nesinn, jo tas, kas to maschini taisijis, jau senn mirris."

"Un mannim arr to nefakeet?" Atalija kahrigi prassija.

"Miladi, Kraundehl fungam par 5000 mahrzinahm nefazziju; het Jums par weenu laipigu wahrdi pateikschu gan." Nu winsch Atalijai austi tschuhksteja:

"Brunneneela kastlâ irr tas atflehgash zaurums, jo galwu tam warr us weenu pufsi pagreest. Kad weenreis uswell, tad winsch pats preezeltahs, oħtru reis uswelkoht winsch sohbenu zell us augschu, un, kad trescho reis well, tad winsch ar sohbenu fitt."

Par scho noslehpumu Atalija Tingles lahrdam pateizigi rohku speeda. —

"Tad wehl scho baltu deen negribbeet musejas man pahrdoh?" Kraundehls prassija.

"Mums jau wehl laika deesgan!"

"Jums gan. Bet es jau pats drihs peederreschu wezzu-laiku leetu-krahjumâ. Schodeen jeb riht warreet mannu lihki par mumiju pirk un museja nostahdiht!"

"Ah, Kraundehl milord, baggati kaudis d'siħwo ilgi!"

"Sohlu Jums taggad 97,000 mahrzinas!"

"Par simts tuhstoschahm pahrdohu gan!"

"Kä jau ar ween! Sohlu diwi wairak, un Juhs katru reis tuhlin trihs wairak prasfect. Good bye!"

"Good bye!"

Nu teem weens oħram rohku fneegħiżi fchliħrah.

Atalija bij kahdus fohlus pakka paliku. Kraundehls no winnas atwaddidamees it klusfi teiza:

"Ja Jums 5000 mahrzinas tiħk, tad fakkeet man to noslehpumu."

Atalija lepni galwu pazehlu duʃmigi fazzija: "Kä eedriħksteees dsħentlmena gaġpa schai tahdu wahrdus fazzib?"

Kraundehls farahwees no winnas druzin atleħzahs.

"Peedohdeet, miladi. Pahrfattijohs; tahdu wahrdu

nedrikssteju us Jums fazziht. Nenemmeet par kaunu!"

"Rabbi. Nerunna sim wairs no tam."

"Dohdeet man rakstu, kur paschi ar sawu rohku apleezinajeet, ka man peedewuschi. Raksteet us lahdas papihra lappinas!"

Pa tam arri Tingles lahrds peenahza.

"Tè naw ne kahdi noslehpumi!" Kraundehls teiza. "Gribbeju Juhsu gaspaschu peerunnaht, lai fakfa, kur tas swihnu brunneneeks uswelfams. Bet miladi manni tadeht fabahra, un taggad luhdsu, lai kwittanzi raksta, ka man peedewuse!"

Tingles lahrds ar sawu miladi gahrdi pasmehjabs, un schi papihra gabbalinu nehmuse rakstija: "Kraundehl lahrdam teek peedohts. Leidi Atalija L. Saylor." — Scho papihu winna Kraundehlam atdewa, un schis rohku sneedsis aissgahja.

Nistezzeja kahdi desmit mehnescchi.

Bij pa to laiku lustes lustu galla: rikschoschahnas ar firgeom, teaters, runnas-wihru deenas, weefibas u. t. pr.

Atalija peldeja pa scho leelmannu pasauli, ka simteem zittas tahdas feeweetes; winna nebij mehfli, ko katris ar kahju pasperr, un nebij arri frohnis, ko galivâ leek. Weesibâs newarreja noprast, wai winna tadeht usnehma, ka zeena un gohdâ turreja, jeb zittas wainas deht ne-atstuhma, wai winna par gaspaschu jeb par zittu kahdu turreja. Winnai bij gan gaspaschas rektes, bet nesinn, us zif ilgu laiku. Weenu deen' dabbuja Tingles lahrds tahdu sianu, ka Kraundehls mirronu kahrtâ padeweess, un winna warroht taggad pirkt, eebalsameereht un musejâ nostahdiht — Kraundehls bij mirris.

To Kraundehls nebij pa reisi darrijis; kur nu Tingle tahdu pirzeju nems, jo wezzais winnam katu brihd simts tuhstofchas mahrzinias buhtu dewis.

Us tam nu Tingle newarreja wairs zerreht.

Kraundehl lahrds bij mirdams sawâ testamentê rakstijis, ka tai dahmai, kas to kwittanzi rakstijuse, jadabbi no winna mantas 15,000 mahrzinias, bet kwittanzei bij parafsts: "Atalija L. Saylor."

Tingles milardam bij sliktu duhscha: ruddeni pa leetainu laiku ta ismeschgeta kahja sahka brihnum dilti sahpeht. Tapehz sawam kambar-fullainam pеeteiza, lai ne weena sweschha nelaishchoht eefschâ.

"Un tomehr kahds matrosis ar weenu rohku preefchnamâ gaida un gribb wissada wihsé ar Jums runnaht," fullains teiza. "Wirsch jau trihs deenas no weetas te bij, lai gan to katu reis aisdinmu."

"Matrosis gaida?"

"Nu ja; winnam tik weena rohka!"

"Wai winsch offizeers jeb prasts?"

"Dohmaju, buhs ferschants. Winnam strihpas pee peedurknehm!"

"Wai winsch sawu karti*) dewis?"

"Dewa gan, bet eebahsu to kabbata, dohmadams ka Jums scha ferschanta newajaga."

"Ka ferschantu fauz?"

"Lionel Broads."

"Lionels?" lahrds faraudamees prassija; "wai tas jau atpakkat?" Tad issmedams tahlaak runnaja: "Wirsch weenu rohku sweschumâ atstahjis ka wehfsis fawas schlehras, lai warretu drihsak un weeglat' atpakkat kluht. Wirsch gan proht Atalijas mellehs."

Sammim, tam kambar-fullainam, bij fungam dsirdoht brihw smeetees, kad par Atalijas Lionel runnaja. Kadeht nè? Sammis bij tas preesters, kas Ataliju un Tingles lahrdu falaulaja.

"Scho dschent'lmeni laid eefschâ, ja winsch naht. Gribbu kabprahf finnaht, kas tam ar manni jarunna."

Sullains eewedda weesi pee funga un no istabas iseedams durwim schkirbu wallâ atstahja, lai warretu noklausitees.

Lionelam bij waigs faulê nodedsis, bahrda ka matroschi to mehds walkaht; eerohtschu winnam it ne kahdu nebij.

"Milard," jaunellis wallodu usnemdams teiza, "manni fauz par Lionel Broads; effu no deenesta atlaists matrosis. Jau kahdu gaddu deeneju; bet kad rohku pasaudeju, bij janahf mahjas. Toreis, kur manni ar warru pefspeeda, par matrosi palikt, jau biju ar Ataliju faderrechts bruhtgans. Taggad man peenahkabs apprassitees, ko winna darra un kur dsihwo. Dabbuju finnaht, ka winna pee Jums, milard, dsihwojoht. Woi Saylor Atalija Juhs gaspascha?"

"Wai gribbeet paschi ar winna runnaht?"

"Ja."

"Mahzeet libdsi, rahdischu, kur winna dsihwo."

No Tingles kambara waijadseja pa treppem us appalischu Atalijas istabâ tilt.

Tingle gahja pa preefchhu, Lionels no pakkatas. Abbeem libdsi wilkahs Sammis, luhkodams, ka weenrohzis laut kahda wahriga darba ne-esahf. Pee durwim tilkuschi, lahrds tuhlin bes kahdas peeklappefchanas, bes paprassifchanas, wai lauj ee-eet jeb nè, durwis atwehra. Atalija wehl nebij aperghrbusees, lahrds par to ne ko nebehdaaja un fazziha:

"Mifs, te Juhs wezs pasifikams; gribb ar Jums parunnatees, tadeht atstahschu Juhs weenus paschus!"

Wirsch aissgahja.

Dahmai waijadseja firdei no dselses buht, ja to warretu paneest. Tas wihrs, ko schi par sawu laulatu draugu turreja, darrija winna launu zaurtam, ka bruhtganam dsirdoht to par mifs fauz, kur buhtu miladi jafakka. Un tas jaunellis, ko winna tik lohti mihleja, bij klah, bet par frohpli palizzis.

*) Par karti fauz masu papihrinu, kur Taus wahrds usak-stichts. Kad nu gribbi kahdu sweschu opmekleht, tad Lew ja forte fullainam janoboyd un fullains to dehd sawam fungam lai dabbu finnaht, kas Lu effi.

Lionels ar to wesselo rohku us krehsla atspeedees behdigis isskattijahs; kahdas pahri assaras tam pahr bruheem waigeem nobirra, un tas nebij fmukki, — bet noturretees winsch newarreja, lai gan pats par fewi dusmojahs.

Menahzu wis schurpu, gribbedams te israudatees. Effu zeets wihrs, tadeht ar manni bes kahdeem liklumeem taisni jarunna. Juhs lahrda gaspascha ne-eheet. Jums nepeeklahjahs, te dsihwoht. Nahzeet prohjam!"

"Man te gluschi labbi eet. Redseet, mihlais Lionel, muhsu dsihwē neñoteek wis katra leeta pehz firds patikkhanas, un kad wiffas leetas pehz firds patikkhanas isdohthos, tad paliktu garfch laiks. Baur darbu maiñi pelniht nahktos man taggad gruhti, buhtu nabbadsiba un pohtā ja-eet."

Lionels gruhfchi nopohtahs.

Winnam schahdi wahrdi ne-islikkahs fweschhi, to mehr buhtu patizzis, kad bruhle tohs nebuhtu fazzijuse.

"Nefalku, Atalija, ka Juhsu dsihwē wiffahm leetahm pehz firds patikkhanas ja-isdohdahs; bet gribbu, ka gohda-zellus usnemmeet. Lehws man mirris un tik dauds atstahjis, ka ar feewu gluschi labbi warru dsihwoht. Paleezeet man par feewu!"

Schohs wahrdus dsirdoht Atalijai firds lohti fahla pusteh.

"Es Jums par feewu?"

"Ja, man par feewu. Bijaht libds schim manna faderreta bruhle, — to gredsen wehl taggad us pirksta walkaju. Nahzeet man libds, eesim us zittu pufi, fur muhs nepasihst. Mihleschu Juhs ka ar weenu, un lai Deews manni sohda, ja faut ka to peeminnu, kas starp muhsu derribahm un kahsahm notizzis. Lai tas weens lahstu gads paleek muhsu muhschā nefaitihts!"

Atalija mannia, ka prahts tai fahf schaubitees. Wai tas nebij preeks dsirdoht, ka wehl wirs semmes ar laulatu wihrus warra laimiga buht un pehz nahlamohs aufleht? . . . Neeki, nohst ar tahdahm dohmahm! Winna dsirdeja kahdu fmeijotees. Un scha fmeedama zilwela winna negribbeja atstaht!

"Effet lohti labfirdigs, Lionel; tadeht man peenahkahs patezigai buht. Ko man pedahwajeet, to nedrikstu peenemt, nedrikstu Juhsu dsihwes famataht un nogipteht. Palifschu sché pat."

"Apdohmajet, ka Juhsu mihta mahte us mirechanas gultas mums rohkas falika; wai sawas mahtes wehl atminnetees?"

Schohs wahrdus dsirdoht Atalija no fird-ehsteem gandrihs buhtu garru islaiduse. Winna greefahs pee speegela un glaudija mattus.

Matrosis ar winna wairs nerunnaja.

Ar Deewu, miss! Muhsu starpā schi leeta islihds-nata, bet wehl schinni naminā ar zittu zilwelu jarunna."

Atalija schohs draudu wahrdus fapratta un nobihjusees atbildeja: "Nedarreet ne kahda fluktuma! To taunumu, ko winsch man darrijis, to tam peedewu!"

"Bet tas taunums, ko man winsch padarrijis, tas neteek ne muhscham peedohts!"

"Ko dohmajeet isdarriht?"

"Wai tapehz baideetees, ka man weena rohka? . . . Pufs zilwelam peeteek arri weenas paschas! Ar Deewu!"

Matrosis aissgahja, un Atalija no firds fahyehm gar semmi us waiga kitta un mattus plehsdama gauschi raudaja.

Us weenreis isdsirda, ka winnaai wirs galwas fahla wihrus bahrtees, un tur augschā bij Tingles lahrda istabas.

Atalija klausijahs. Bahrtees gan wairs nebahrahs bet isdsirda kahju dimdefchanu, no lam warreja manniht, ka diwi zihkstahs; pehz tam dsirdeja weenu pee semmes frihtoht — tad palikka wifs fluffu.

Winnai ta klausotees faut kas us rohkas uspilleja — un ta bij affinu pillite.

Gekleegdamees winna us augschu pasfattijahs. Greestōs bij affinains plekkis redsams. Augsch istabā isleets affins bij zaur plahneem greesteem tezzejis.

Wifsi lohzelki winnaai drebbeja it ka drudsis to buhtu frattijis.

Kam schis affins peederreja?

Dsirdeja kahdu nahkoht.

Garra-spehks! Leekuliba! jums abbeem janahf dahmai palihgā.

Atalija ar baltu lakkatu noslauzija rohku un speegeli skattidamees mattus kemmeja.

Tingles lahrds eenahza.

"Mihlaka, Juhs proht matrof atraidijaht?"

(us preekschu wehl.)

Wainigs ieb newainigs?

1.

Meschakungs Flemminisch ar sawu familiju dsihwoja leelā meschā weentula meschakunga mahjā. Iau preekscheji meschakungi no ilgeem gaddeem nemittejamā farra ar jaiks grehzinekeem bij dsihwojusch. Gandrihs wifsi sawu ammatu isdarroht, weens masak' ohts wairak' bij eewainoti tikkuschi. Flemminam labbal' arri ne-isdewahs. Drihs pehz tam laikam, kad to ammatu bija dabbujis, winsch krehsla netahlu no sawas mahjas ar diweem tahdeem blehscheem bija saduhrees.

Kad teem usbrehza, lai paleekloht stahwoht, tad winna zaur to atbildeja, ka ar sawahm plintehm us winna mehrkeja. Flemminisch bij duhfchigs zilwels un tāpat atbildeja. Meschakunga jauna seewa dsirdeja trihs schahveenus, las us reis sprahga. Flemminisch stipri bij eewainohts waigā, pee rohkas un pee kahjas. Weens no teem meschablehscheem, furram meschakungs zaur galrou bij schahvis, bij pagallam un wahrtijahs affinis. Ohts bij isbehdsis.

Kursch tas noschauts jaiks grehzineeks effoht, to drihs dabbuja sinnah. Tas bija Bartels, weens ammatneeks no nahburga pilssehtas. Kad nu drihs bij jadohma, ka winna beedris, las bija behdsis,

laikam buhschoht winna brahlis, Bartels tas fallejs, kam jau tahda flawa bija, ka leels gehgeris effoht.

Flemminisch wihrischki sawu ammatu bija isdarrijs un gandrijs sawu dñshwibū pamettis un tadeht no saweem preekschneekem dabbuja gohda mafsu. Tomehr augsta teesa pawehleja, lai Flemminam zittu weetu eerahdoht, ka winnam no atreebejeem nebuhtu jabihstahs.

1. Oktobris 1850 bija ta deena, kurrā Flemminam sawa wezza mahja, bij ja-atstahj un us zittu gubernu ja-eet. Weenu deenu agrak, tann 30. Septembri, winsch ar sawu jaunu feewu kohpā fehdeja pee brohkasta.

No winnas nelaimigahs deenas feewai tad ween firds bija meeriga, kad wihrs tai fehdeja lihdsās. Ikreis, kad winnam sawa ammata pehz bij ja-eet meschā, tad winna trihzeja un drebbeja. Wissa pasaule to runnaja, ka fallejs Bartels effoht swehrejis, Flemminu noschaut. Arri meschakunga jauna feewa to bij finnaht dabbujuji, un ta tad winna 30. Septembri preezigi fehdeja wiham lihdsās, to nahloscho deenu swehtidama, kurrā winneem no schahs behdu- un bailu-weetas bij ja-aibrauz.

"Seewin' mihla, es tewim negribbu flehpt, ka arri es gauschi par to preezajohs, ka tē ilgi wairs nepaliksim. Prohti, es gan nebihstohs no ta blehscha, ta Bartela. Bet tu jau weenās bailes ween dñshwo un to ilgal' newarru panest. Kad mehs jau riht' aibrauzam, tad tewim arri warru teilt, ka jau 5 grahmatas bes appakschraksta esmu dabbujis, kurrās mannim un arri wisseem teem, kas pehz mannim scho ammatu waldihs, ar nahvi teek draudehets. Wissas peezas grahmatas no weenās un tāhs paschas rohlas rakstitas. Laikam gan Bartels, tas blehdīs, buhs tas rakstitais. Bet es toreis biju apnehmees, ja winsch us manni buhtu schahwīs un es tuhlit nebuhtu pagallam bijis, ka es tad buhtu prohwejis, slepkawas wahrdū ar bleistikkī manna keschas grahmata eerastihit."

Seewa: "Es gan no wissas firds preezajohs, ka riht' scho mahju atstahsim. Meeru tē mas ween esmu baudijusi. Bet luhsams peepildi mannim scho weenu luhschanu: Ne-eij schodeen wairs meschā!"

Wihrs: "Sirdsmihla feewina, scho luhschanu newarru peepildiht. Es pee mescha leelkunga esmu pastellehts un man ja-eet!"

Kad feewa redseja, ka winnas luhschanu palikka welta, tad raudadama wiham ap falku kehlerhs un kad winsch aiseedams semm kohkeem pasudda, tad ta zeltōs mettahs un firšnigi preefch wihra Deewu luhsa.

Bet tas Wissuwarrenajs zittadi bij nolizzis.

30. Septembra deena peegahja un Flemminisch nepahrnahza. No leelahm firds bailehm mohzita meschakunga feewa pulsten preezōs wakkā us zettu pee meschaleelkunga taisijahs.

Tē winna dñrdeja, ka wihrs jau pulsten trim-

mōs no meschaleelkunga effoht atwaddijees. Meschaleelkunga mahju no meschakunga mahjas tik ween trihs werstes bij attahlu. Tad nu Flemminam jau pulsten tschetros buhtu waijadsejis mahja buht.

Meschaleelkungs nabbagas feewas luhschanu paklausija un ar kahdeem meschafargeem to suddu-fcho meschakungu usmekleja. Un riktig! winni arri drihs usgahja meschakunga lihki. No pakatas blehsci winnu bij noschahwuschi. Plinte meschakungam wehl karrajahs ap falku un gaiki nebij uswilkti.

Ta feewa waimanadama kritta us sawa wihra lihki. Meschakungs gulleja us mugguru, kreisā rohka turreja keschas grahmatu, labbajā bleistikkī. Meschaleelkungs panehma to keschas grahmatu un lassija, ko meschakungs tē mirdams bij usrafstijis:

(us preelschu wehl.)

D s i r k s t e l e .

Pascha gohds zilreli augstina,
bet nē mulku gohdachana.

S k u d r u e l k s .

(Pasalla is wezzem laikem.)

Skudras, las fennat isllihschachs bija dñshwojuschas, eedohmajahs, sabeirotees un kohpā weenā puhli strahdaht. Lai pehz falkama wahrdā "dauds galwu, dauds prahru" nenotistu juhschanas, skudras iswheleja few Dunduri par waldneeku. Dunduri skudras tamdeht par waldneeku bija isredsejuschas, ka Dundurim bija spahrni, las gan no pa-pihra buhdami tik pa neddeku bija redsami. Par waldneeku tilkuschem Dundurim nepeetilla tik pahrt sawahm skudrahm waldoht, winsch gribbeja, lai wissas skudras winnu par waldochu galwu atshtu, un jo wairak winnu gohdaja, jo wairak winsch uspuhtahs un beidsoht dohmaja, ka winsch ar saweem spahrneem skudras newalditu, tad skudras atkal isllihsstu un beigās bohjā eetu.

Lails bija kahbus fohlus us preelschu pakahpis. Lai par to starpu gan Dundura weetā kahda is skudru pulka waldija, tad tomehr bija Dunduris ihstais waldineels, jo winsch finnaja waldochas skudras pahrdunduroht. Lails atkal pakahpa us preelschu un tamehr strahdofschas skudras pamannija, ka Dunduris un pahrdundurotas skudras gan eelsch duhschanas weili, bet par puhli nemas negahdajohit un ka seemas laikā ruhums buhschoht; tapehz atdewa puhli waldochana tāym skudrahm, las bija puhli fanessuschas un ustaisjusches. Tik lihdi fa Dunduris un pusdunduri to dñrdeja, wissi aissstrehja leelā ruhushanā probjam un dubza: "Skudras trakkas tappuschas, gribboht waldit puhli, ko paschas ustaisjusches. Skudras isputte-schoht, ka Dunduri effoht padisnusches u. t. j. pr."

Aismultuschi dundurneeli gribbeja jaunu puhli eetaisht; bet newihschoja strahdaht, tapehz scho baltu deenu no dundurneeku puhli ne shmes. — — —

Skudras nodohmaja leelu sapulzi turreht bes Dundura, tē nu Dundurs sawus spahrnus zillaja duhldams: "Nahsat mannas mihtas skudrites wissas manni atkal zelt par waldneeku, jo zittadi juhsu flavenam Dundurim gals.

Dundurneeli un pusdunduri gan ruhza, gan duhza, bet skudras sawu ellsu atstahja un scho baltu deenu neweenā skudru puhli Dunduri ne-usefi.

S i f f e n i s .

Athildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atweblehts.

Nihgā, 7. September 1872.